

Motion till riksdagen 2024/25:1763

av **Ludvig Aspling och Nima Gholam Ali Pour (båda SD)**

Asylpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om första säkra land och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om första-säkra-land-principen inom EU och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mottagande utanför EU och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en anmälningsplikt vid utlandsvistelse för skyddsbehövande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under decennier har svensk migrationspolitik präglats av en eskalerande otydlighet, godtycklighet och svag kontroll. Ett mycket högt asyl- och anhörigmottagande har splittrat samhället, odlat utanförskap och urholkat välfärden. Under 2010-talet beviljade Sverige över 1,2 miljoner uppehållstillstånd, varav över 400 000 till asylsökande och deras anhöriga. Uppgifter från Eurostat ger vid handen att Sverige under många år beviljat tre gånger mer asyl per capita vart år än vårt grannland Danmark, och rentav mer än hela resten av Norden tillsammans.

Kulmen kom med krisen 2015 som föranledde den tillfälliga lagen i juli 2016, vilken sedan förlängdes i en kraftigt uppluckrad form i juli 2019. Den parlamentariska migrationskommitté som arbetade för att utarbeta en ny och långsiktigt hållbar migrationspolitik kollapsade utan att nå någon lösning, och den förra regeringens nya migrationslagstiftning från juli 2021 innebar att Sverige i praktiken återvände till 2015 års öppna gränser. Vore det inte för att länder som Grekland, Italien och Spanien, men också Litauen, Polen och Kroatien, byggt murar och patrullerat EU:s gemensamma gränser, hade vi sannolikt återigen stått inför en omfattande samhällskris, som i oktober 2015.

Efter riksdagsvalet 2022 tillträdde en ny regering med stöd av Sverigedemokraterna utifrån den gemensamma överenskommelsen i Tidöavtalet. Detta avtal omfattar ett stort antal nödvändiga reformer på migrationsområdet, inklusive asylpolitiken, och innebär ett länge efterlängtat paradigmskifte. Sverigedemokraterna kommer att följa upp avtalet men lägger nedan fram ett antal förslag som inte direkt omfattas av avtalet.

Principen om första säkra land

I enlighet med FN:s flyktingkonvention utgår Sverigedemokraternas flyktingpolitik från principen att en människa på flykt skall få skydd. Människor i behov av skydd har rätt till det. Att de däremot skall kunna resa långa avstånd, passera ett flertal säkra länder och ändå betraktas som flyktingar i ankomstlandet är orimligt. Nuvarande system har lockat människor att lämna säkra länder för att exempelvis åka ut i överlastade sjö-odugliga båtar i händerna på skrupelfria människosmugglare, i jakten på en slutdestination med generösare välfärdssystem.

Sverigedemokraternas bestämda uppfattning är därför att människor på flykt skall söka asyl i det första säkra land som kan nås. Detta innebär att asylsystemet på sikt bör utformas för att motverka långväga och kostsam migration över flera länder samt sekundärförflyttningar (så kallad asylshopping). Sverige skall därmed i normalfallet ta emot asylsökande enbart i en situation då ett krig eller en djupare kris brutit ut i något av våra grannländer eller i vårt omedelbara närområde, som i Ukraina.

För det fall en sådan kris, eller ett sådant krig, skulle inträffa är det nödvändigt att Sverige har en välfungerande beredskap, i såväl lagstiftning som infrastruktur.

Första-säkra-land-principen inom EU

Det största hindret för användandet av första-säkra-land-principen är EU-lagstiftningen. Enligt denna kan ett annat EU-land aldrig betraktas som ett första säkert land för en asylsökande. Istället gäller den så kallade Dublinförordningen, som kräver att EU-länder aktivt registrerar asylsökande i en central europeisk databas, så att den asylsökande inte kan söka asyl i ett annat EU-land.

Krisen 2015 gjorde det dock tydligt att dessa regler inte fungerar, eftersom många länder hellre avstår från att registrera asylsökande och istället hjälper dem vidare, exempelvis mot Sverige. Eftersom den asylsökande inte registreras i det första landet kan Sverige inte heller bevisa att den sökande har passerat där och borde ha sökt asyl där. Istället får Sverige ta allt ansvar. De försök som gjorts sedan 2015 för att reformera och förbättra denna dysfunktionella unionsrätt har misslyckats, till stor del på grund av en naiv inställning till migrationsfrågan och ett förakt för den nationella suveräniteten.

Istället har alltfler EU-länder de facto gått emot såväl dagens EU-rätt som skadliga tolkningar av folkrätten, i syfte att skapa ett mer fungerande system för alla inblandade. Flera länder har byggt eller bygger olika former av murar och gränsbarriärer, eller patrullerar i såväl luften som till havs i syfte att hitta och avvisa eller rentav avlägsna illegala migranter. I mars 2020 stängde Grekland sin landgräns mot Turkiet helt och hållet efter att Turkiets president Erdoğan bussat tiotusentals migranter mot gränsövergångarna. Grekiska gräns- och polisstyrkor försvarade framgångsrikt gränsen, och benämndes av EU-kommissionen som Europas sköld, trots att agerandet i strikt mening inte var förenligt med dagens EU-rätt. Händelsen, som alltså trots farhågor inte ledde till

någon ny migrationskris, är ett tydligt tecken på hur dysfunktionell dagens ordning är och hur stort behovet av förändring är. Litauens och särskilt Polens försvar av den yttre gränsen mot Belarus hösten 2021 var ytterligare ett exempel på hur utsatt EU skulle vara om inte vissa länder valde att göra motstånd mot diktatorers maktmedel.

Sverigedemokraterna anser att detta måste förändras. Regeringen måste med största möjliga kraft arbeta för att reformera EU-rätten, så att första-säkra-land-principen kan implementeras fullt ut av alla länder som så önskar. Sverige måste till exempel kunna stoppa asylsökande vid Öresund, om de redan befinner sig i, eller kommer direkt ifrån, det säkra landet Danmark. Med detta följer förstås adekvat infrastruktur för att kunna upptäcka och stoppa illegal migration. Även andra länder i EU skall naturligtvis ha rätt att agera på detta sätt. Endast så kan vi garantera att en ny migrationskris inte kommer att drabba vårt land eller EU.

Mottagande utanför EU

Även om en första-säkra-land-princip skulle bli fullt ut implementerad i hela EU är det sannolikt att det alltså skulle finnas problem med människosmuggling och illegal migration. Länder som Sverige skulle alltså locka till sig opportunism så som genom asylshopping. På sikt krävs en bättre lösning som innebär att människor i behov av skydd får detta skydd, utan att de skapar okontrollerade och farliga migrationsströmmar.

En sådan lösning skulle vara att asylsökande omedelbart efter ansökan skickades till mottagningsenheter utanför EU, där deras ansökningar kunde utredas. Om utredningen ledde till att de befanns ha skyddsskäl, skulle de beviljas asyl på plats och få skydd utan att behöva resa vidare. Ett sådant förfarande skulle helt och hållet ta bort alla skäl till illegal migration och människosmuggling, eftersom det inte längre skulle finnas något hopp om att få uppehållstillstånd i EU ens om det vore möjligt att resa in.

Ett sådant regelverk har delvis börjat implementeras av vissa närliggande länder, exempelvis Danmark och Italien, medan länder som Österrike, Finland och Tyskland lyft frågan för öppen diskussion. I förhandlingar på EU-nivå har även andra länder tidigare tagit upp liknande förslag som en tänkbar lösning på EU:s oförmåga att hantera migrationsproblemen. Det har dels talats om landningsplattformar för migranter som upphittas till havs, dels utvisningscenter där utlännningar som inte kan utvisas till hemlandet kan vistas i säkerhet men till ett mycket lägre pris än vad som hade varit möjligt inom EU. En parallell kan med fördel också dras till Australiens framgångsrika arbete för att motverka illegal migration.

Det EU-rättsliga läget kring dessa frågor är i nuläget oklart, men Sverigedemokraterna anser att en sådan ordning ryms inom EU-rätten. De senaste årens olösliga migrationskris både hemma i Sverige och på EU-nivå kräver alldeles oavsett att nya lösningar läggs fram, så att människor på flykt kan få skydd och så att människosmugglare inte kan fortsätta sitt smutsiga arbete. Regeringen bör utreda frågan och arbeta för denna lösning inom ramen för EU-samarbetet.

Anmälningsplikt vid utlandsvistelse för skyddsbehövande

Begreppet asyl inom internationell rätt utgår från idén att vissa personer inte kan återvända till sitt hemland på grund av allvarliga skyddsskäl. Därför får dessa personer asyl i ett annat land, exempelvis Sverige. Likväl har det i dessa tider av asylshopping och

mer eller mindre opportunistisk och ekonomisk migration blivit vanligt att personer som utger sig för att vara på flykt likväl reser hem till hemlandet. En undersökning i Norge år 2018,¹ liksom en undersökning i Sverige år 2022,² visar på att en stor grupp personer som flytt från exempelvis Somalia eller Irak semesterat i hemlandet.

Att återvända till det land man flytt ifrån utgör skäl för att återkalla skydd, enligt både svensk och internationell rätt. Likväl görs detta alltför sällan, mestadels för att den ansvariga myndigheten, Migrationsverket, inte nås av uppgifter om utlandsvistelsen. Visserligen registreras automatiskt utlänningars utresa från Sverige, men inte om destinationen är en stat som deltar i Schengensamarbetet om öppna gränser. Även om personen i fråga reser utanför Schengen, exempelvis till Turkiet, går det inte att spåra vart personen reser efter det.

Sverige har tidigare haft olika former av anmälningsskyldigheter för utlänningar, som ett led i att upprätthålla en generell utlänningskontroll och förebygga olika former av missförhållanden. Fler EU-länder, exempelvis Cypern och Belgien, har en sådan anmälningsskyldighet vid utlandsresa, varigenom utlänningar som fått asyl måste anmäla i förväg att de skall resa utomlands. En sådan ordning skulle för Sveriges del innebära ett första steg mot att aktivt bekämpa asylfusk, och sända en tydlig signal att Sverige inte längre accepterar att personer som fått skydd kan åka på semester till det land de fått skydd mot.

Ludvig Aspling (SD)

Nima Gholam Ali Pour (SD)

¹ <https://www.aftenposten.no/norge/i/e1nKIK/flyktet-fra-krig-til-norge-men-mange-reiser-ofte-tilbake-til-hjemlandet>.

² <https://bulletin.nu/bulletin-novus-nio-av-tio-utrikesfodda-har-semesterat-i-sitt-fodelseland>.